

att en dylik arbetsgifvare äfventyrar att utgifva skadestånd till husbonden, som måst, ofta för dryg dagspenning, skaffa sig det arbetsbiträde, han genom tjenarens oloffiga afvikande förlorat, emedan sådant lösligt antagande af annans tjenare oftast är hela orsaken till afvikelsen, och sällan, i följd af bristande tillgång hos tjenaren, utbekommes. Jag anhåller fördenskull, att Riksdagen ville för sin del besluta om ett så lydande tillägg till förenämnde 52 §:

»Afviker — — — — inberätta. Den som i sitt arbete antager sådan afviken tjenare, utan att förvissa sig, genom affordrandet af orlofsedel och afskedsbetyg, att tjenaren är från sin förra tjänst lagligen skild, vare förpligtad, jemte tjenaren, eller hvilkendera bäst gälda gitter, hålla husbonden skadeslös för den förlust, som genom tjenstehjons afvikande honom drabbar.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1873.

L. J. Svensson.

N:o 112.

Af Herr **C. A. Jönsson**: Om ändring i § 3 af Kongl. förordningen och reglementet angående folkskolelärares pensionsinrättning den 30 November 1866.

I Kongl. Maj:ts nådiga förordning och reglemente angående folkskolelärares pensionsinrättning af den 30 November 1866 lyder § 2: »Skolområde, som underhåller högre folkskola, är förbundet till delaktighet i pensionsinrättningen för den lön, lärare vid sådan skola verkligen åtnjuter, så vida denna lön icke öfverstiger 1,000 R:dr. Öfverskjuter lönen 1,000 R:dr, ege skolområdet hvarken skyldighet eller rätt till delaktighet för öfverskottet. Likaledes vare hvarje skoldistrikt, som har en eller flera

egentliga folkskolor, förbundet att för hvar och en af der befintliga ordinarie folkskoleläraretjenster i pensionsinrättningen ingå efter minimilönens belopp, likväl med öppen rätt för distriktet att, i fall det lemnar läraren större lön, för pensionens höjande vinna delaktighet i inrättningen efter ett högre lönebelopp, hvilket dock icke må öfverskrida 1,000 R:dr. Då ansökan göres om delaktighet i pensionsinrättningen efter högre belopp än minimilönen, åligger det skolorådet att styrka, det läraren verkligen i lön åtnjuter åtminstone det ifrågavarande beloppet,» samt § 3: »Har rätt till delaktighet i pensionsinrättningen efter högre lönebelopp än minimilönen blifvit behörigen beviljad, må den sedermera icke kunna nedsättas. Deremot må, inom den i § 2 bestämda gräns, förhöjning i denna rätt vid lärareombyte kunna medgifvas, derest vederbörande skoldistrikt sådant åstundar; åliggande det skolorådet att vid framställning om förhöjningen styrka, ej mindre att beslut härom blifvit fattadt, än att läraren verkligen åtnjuter åtminstone den lön, för hvilken delaktighet i inrättningen sökes.»

Af dessa stadganden följer, att om ett skoldistrikt finner skäl att höja lärarens löneförmåner utöfver det belopp, som vid hans antagande fastställdes, distriktet dock icke är i tillfälle att från pensionsinrättningen bereda honom rätt till högre pension än hvad den på grund af den ursprungliga, vid antagandet fastställda lönen kan komma att utgöra.

Då denna inskränkning synes mig vara både obillig och olämplig, — obillig derföre att, om lönen är bestämd med afseende å en lärares arbete och skicklighet, äfven pensionsrätten bör utgå i förhållande derefter; olämplig derföre att den innebär en ganska naturlig lockelse för en duglig lärare att söka förflyttning till annat skoldistrikt, som då på grund af ofvan åberopade § 3 kan bereda honom den högre pensionsrätten; olämplig äfven derföre, att den lägre pensionsrätten i många fall måste föranleda att en af ålder och kraftlöshet mindre tjenlig lärare längre än som vederbör på sin plats bibehålles, — en omständighet, som numera torde förtjena ytterligare afseende med anledning af Kongl. Kungörelsen den 21 Juni 1871, genom hvilken minimilönen för afskedstagande folkskolelärare inom en kortare tidrymd väl i allmänhet torde komma att uppgå till 500 R:dr; — så anser jag en förändring i detta förhållande vara, i folkskolans intresse, af behovet påkallad.

Då vidare, enligt reglementet § 7, skoldistrikt skall erlagga årlig pensionsavgift med fyra procent af den lön, för hvilken distriktet med afseende å vederbörande lärares pensionering vunnit delaktighet i inrättningen, och då enligt § 8, i fall vid pensions tilldelande ej blifvit erlagde så många

årsafgifter, som motsvara de ordinarie tjensteår, skolläraren för erhållande af pension måste ega, skoldistriktet är förbundet att gälda beloppet af de bristande årens afgifter; och då enligt § 28 icke heller i allmänhet rätt till högre pension kan åtnjutas, förr än läraren under minst fem år uppburit den högre lönen, så synes ej vara skäl befara, det pensionsinrättningen genom den ändring, jag föreslår, skulle äfventyra någon synnerlig förlust; och äfven om i en framtid, af denna eller annan anledning, någon brist skulle uppstå, lära väl kommande Riksdagar icke undandraga sig att anvisa de medel, som för pensionsinrättningens uppehållande kunna befinnas behöfliga.

Med anledning af hvad jag nu anfört, får jag vördsamt hemställa: att Riksdagen i underdänig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t ville göra den förändring i § 3 af nådiga förordningen och reglementet angående folkskolelärarynes pensionsinrättning den 30 November 1866, att förhöjning i pensionsrätten må kunna medgifvas, derest vederbörande skoldistrikt så åstundar, äfven utan att lärareombyte samtidigt eger rum, med de vilkor som reglementet i öfrigt föreskrifver eller Kongl. Maj:t kan finna nödigt bestämma.

Stockholm den 30 Januari 1873.

C. A. Jönsson.

N:o 113.

Af Herr C. A. Jönsson: Om användande af en del utaf Riksgäldskontorets öfverskottsmedel till minskande af statens gäld.

Att de goda skördar, som en mild försyn låtit vårt land bekomma under de sednaste åren, frambragt välsignelse, ja till och med öfverflöd, torde en hvar tacksamt böra erkänna, ty endast derigenom hafva de allmänna och enskilda arbeten och sträfvanden, som genom odling och företagsamhet i alla riktningar bidragit till en förut icke anad utveckling